

تدبیرهای کاهش پسماند در خانه

- خرده‌نان‌ها و پس‌مانده سفره را برای پرنده‌ها بریزید.
- در زمان خرید از بسته‌بندی زیاد و سیلطان خودداری کنید.
- کلی خرید کنید. زیرا با این روش کیسه‌های کمتری برای بسته‌بندی استفاده می‌شود.
- برای نگهداری مواد غذایی از ظرف‌های آلومینیومی، لعابی یا پلاستیکی در درای به جای کیسه‌های فریزر یا سلفون استفاده کنید.
- به فرزندان‌تان درست مصرف کردن کاغذ و راه‌های استفاده دوباره از این مواد مانند درست کردن کار دستی را آموزش دهید.
- به جای کالاهای کم‌دوام و خراب‌شدنی، کالاهای بادوام بخرید و در صورت خراب شدن به جای خرید وسایل نو، آن‌ها را تعمیر کنید.
- می‌توانید از حوله‌های پارچه‌ای اسفنجی و پارچه‌های کهنه به جای دستمال کاغذی استفاده کنید.
- کنار سینک ظرف‌شویی و دست‌شویی، جامایی پمپی نصب کنید. با این کار می‌توانید مایع دست‌شویی و مایع ظرف‌شویی را در بسته‌بندی بزرگ خرید و به تدریج در این ظروف بریزید.
- اگر در حیاط خانه‌تان باغچه دارید، می‌توانید یک محیط با زیافت زیاله کوچک ترتیب دهید و مقداری از زیاله‌ها و پسماندهای آشپزخانه را در گوشه باغچه‌تان به کمپوست تبدیل کنید.
- لوازم و پوشاکی را که لازم ندارید، دور نیندازید. آن‌ها را ببخشید.

● مراجعه به ایستگاه‌های مبادله پسماند خشک

شهروندان می‌توانند با مراجعه به مراکز جمع‌آوری زیافت مشهد، پسماندهای خشک را برای زیافت تحویل دهند. هرچه میزان پسماند تحویلی افراد بیشتر باشد، از تخفیف‌های بیشتری برخوردار می‌شوند. بیشترین تخفیف ۴۵ درصد است که در صورت تحویل ۱۲۵ کیلوگرم پسماند خشک به غرفه‌های زیافت مشهد در بازه شش ماه، شامل افراد می‌شود. این ایستگاه‌ها از ساعت ۷ تا ۱۲:۳۰ و ۱۶ تا ۱۹:۳۰ فعال هستند.

- جمع‌آوری هوشمند
- اگر همه کارهای‌تان را با موبایل پیش می‌برید، برنامه‌های کاربردی «اکو»، «بهر وب» و «باز یست» برای این منظور طراحی شده‌اند که پسماند خشک شهروندان را در ساعتی که حضور دارند، از در خانه‌شان تحویل بگیرند. با این روش، کیف الکترونیکی شهروندان نیز شارژ می‌شود.

زیاله و زیاله‌گردها

- تهدید زیاله‌گردها
- بریدگی، ضرب‌دیدگی، له‌شدگی، آسیب به چشم و گوش و مخاط و ابتلا به بیماری‌های عفونی از خطرانی است که متوجه زیاله‌گردها است.
- از کودکان تا واتی‌ها
- زیاله‌گردها از هر گروه سنی‌ای هستند؛ از کودکان و نوجوانان نحیف تا راننده‌هایی که با وانت یا خودروهای کهنه زیاله‌ها را جمع‌آوری می‌کنند.
- آهن و آلومینیوم
- از میان کاغذ، مقوا، پلاستیک، خرده‌شیشه‌ها، آهن و آلومینیوم که زیاله‌گردها جمع می‌کنند، هر زیاله‌ای قیمتی دارد. برای نمونه آهن و آلومینیوم خوش فروش هستند و با قیمتی بالاتر از بقیه زیاله‌ها خریده می‌شوند.
- زیاله‌های خانگی
- زیاله‌گردها بیشتر با زیاله‌های خانگی سروکار دارند که حاوی برخی ترکیب‌های سمی و سوختنی هستند. باقی‌مانده مواد داخل اسپری‌ها و حشره‌کش‌ها و شوینده‌ها از آن جمله‌اند.
- پسماندهای خطرناک
- جالب است بدانید برخی مواد خطرناک بیولوژیک و میکروبی شامل میکروب‌ها، ویروس‌ها، قارچ‌ها و در برخی موارد جلبک‌ها نیز ممکن است داخل پسماندهای خانگی وجود داشته باشند. این مواد دیده‌شدنی نیستند، اما مشکل‌آفرین و خطرناک‌تر از دیگر زیاله‌ها هستند.

واقعیت‌های تلخ

- ۲/۰۰۰ میلیارد تومان
- از تعداد کارگران میدانی جمع‌آوری پسماند خشک یا همان زیاله‌گردها در مشهد آماری رسمی وجود ندارد. اما در پایتخت ۱۴ هزار زیاله‌گرد وجود دارد که گردش مالی بیش از ۲ هزار میلیارد تومانی در سال را رقم می‌زنند. گفته می‌شود ۷۵ درصد از این مبلغ سهم فعالان بازار سیاه است.
- سال ۱۳۹۷
- از سال ۱۳۹۷ با رشد قیمت دلار، اقلام با زیافت خشک حکم طلا را پیدا کرده‌اند. از آن زمان تاکنون قیمت کاغذ و مقوا و ضایعات فلزی چند برابر شده است. به‌طوری‌که به‌سختی می‌توان کارتن خالی در شهر پیدا کرد.
- ۱۸ تا ۶۰۰ هزار تومان
- قیمت هر کیلوگرم روزنامه باطله در یکی از شبکه‌های مجازی خرید و فروش از ۱۸ تا ۳۶ هزار تومان و ضایعات فلزی هر کیلوگرم ۱۲۰ تا ۶۰۰ هزار تومان است.
- ۴۰۰ هزار تومان
- براساس پژوهشی در سال ۱۳۹۶، قیمت‌هرتن زیاله تفکیک‌نشده و خام ۴۰۰ هزار تومان اعلام شد.

زیاله و جریمه راهنمایی‌وراندگی

۳۵۰۰۰ تومان

پرتاب کردن یا ریختن ضایعات زیاله، اشیاء، آب‌دهان و بینی از وسیله نقلیه به معیار باکد تخلف ۲۰۷۳ برای افراد ۳۵ هزار تومان جریمه دارد.

دلهره‌ای به نام «زیاله»

تولید زیاله سرعتی چند برابر تجزیه آن دارد

پس بیایید به راه‌های کاهش آن بیندیشیم

طرح: علیرضا اکدل/شهرآرا

انواع زیاله‌ها

آگاهی از ماهیت زیاله‌ها و تأثیر آن‌ها بر محیط‌کمک می‌کند تا بتوانیم پسماندها را در دسته‌مناسبت قرار دهیم و به درستی تفکیک کنیم.

زیاله شهری

زیاله تر

زیاله خشک

زیاله خانگی

زیاله عادی

زیاله بهداشتی

زیاله دارویی

زیاله صنعتی

زیاله‌های شهری

به همه پسماندهایی که به‌طور معمول از فعالیت‌های روزمره انسان‌ها در شهرها، روستاها و خارج از آن‌ها تولید می‌شوند، از قبیل زیاله‌های خانگی و نخاله‌های ساختمانی گفته می‌شود.

پسماندهای عادی

با افزایش جمعیت مناطق شهری، مشکلاتی مانند تولید مقدار زیاد زیاله‌آلودگی محیط زیست و در معرض خطر قرار گرفتن سلامت انسان‌ها و موجودات زنده نیز افزایش داشته است. زیاله‌های شهری بزرگ‌ترین گروه پسماندها هستند. این گروه از زیاله‌ها به‌دودسته کلی زیاله‌های خشک و تر تقسیم می‌شوند.

زیاله‌های خانگی

موادی که خانواده‌ها آن‌ها را مصرف کرده‌اند و دیگر کارایی ندارند، زیاله‌های خانگی را تشکیل می‌دهند. همان‌طور که از نام این گروه برمی‌آید، زیاله‌هایی حاصل از مصرف خانگی هستند. زیاله‌خانگی شامل زیاله‌های خشک، تر، بهداشتی، الکترونیکی، دارویی و خطرناک (مانند زیاله‌های تیز و برنده یا باتری‌ها و لامپ‌ها) است. میزان و انواع زیاله‌های خانگی از محلی به محل دیگر متفاوت است و به عواملی مانند سطح درآمد مردم، فرهنگ، ویژگی‌ها، عادات غذایی و آداب و رسوم‌شان بستگی دارد.

زیاله در مشهد از نگاه آمار

شهرداری مشهد در سه حوزه اصلی مدیریت پسماند، کاهش تولید زیاله و استفاده دوباره از پسماند فعالیت می‌کند. در ارتباطات این سازمان شهری با سازمان‌های جهانی، دورا همکاری به مدیریت پسماند این شهر پیشنهاد شده است؛ نخست تغییر نگاه مردم به زیافت پسماند که معنای آن کاهش تولید زیاله است و دوم استفاده از ابزارهای میدانی در مراحل تولید زیاله تا زمان دفن آن که با توجه به وضعیت مشهد، بهترین راهکار تبدیل زیاله به انرژی و استفاده از زیاله سوز است.

روزانه بیش از ۲ میلیون تن زیاله در مشهد تولید می‌شود.	از مقدار زیاله روزانه جمع‌آوری‌شده در مشهد، ۷۰ درصد را آلودگی و پسماند تر تشکیل می‌دهد.	۳۰ درصد زیاله‌های روزانه مشهد شامل زیاله خشک است که از این حجم فقط ۲۰ درصد از زیاله‌های خشک امکان زیافت دارند و ۱۰ درصد باقی‌مانده وارد چرخه زیافت نمی‌شوند.	حدود ۲۴۰ تن از مجموع زیاله‌های روزانه مشهد باز یافتی است.	در شهر مشهد ۶ هزار و ۲۰۰ پاکبان می‌کنند.	۹ شب	۶۰۰۰/۲۰۰۰	۳۰٪	۲۴۰ تن	۲۰٪
---	---	--	---	--	------	-----------	-----	--------	-----

۳	نوبت جمع آوری	۵/۱۰۰	مخزن زیاله	۲	مخزن زیاله	۲۰%	صد ها تن پسماند
پاکبانان عزیز مشهد در برخی محله‌های اطراف حرم مطهر رضوی، در هر شبانه‌روز سه نوبت به جمع‌آوری زیاله اقدام می‌کنند.	اقدام نوآورانه	هم‌اکنون ۵ هزار و ۱۰۰ مخزن زیاله در شهر وجود دارد که از این میان قرار است مخازنی که در معیار اصلی قرار دارند، به مخزن‌های جدید که بهداشتی‌تر شده‌اند، تبدیل شوند. البته زمان اجرای کامل این طرح پیش‌بینی نشده و ممکن است مدت زیادی طول بکشد. زیرا اجرای آن نیازمند اعتبار است.	مخزن زیاله	در دو نقطه از شهر، دو مخزن جدید زیاله که در آن‌ها دسترسی زیاله‌گردها به زیاله‌های داخلی محدود شده است، مستقر شده و نصب حدود سی مخزن دیگر در مناطق مختلف در دستور کار شهرداری است.	به گفته نجفی، معاون محیط زیست و خدمات شهری شهرداری مشهد، کاهش مخازن زیاله یکی از سیاست‌های شهرداری است. زیرا وجود این مخازن تأثیر منفی در تفکیک زیاله از مبدأ دارد. هر سال ۲۰ درصد کاهش تفکیک زیاله از مبدأ و با وجود مخازن زیاله شاهد خواهیم بود.	رویکرد سازمان مدیریت پسماند شهرداری مشهد، جمع‌آوری پسماند شهری به روش پیشرفته و ذات زمین از آسیب‌های دفن زیاله است. در این راستا با جمع‌آوری هوشمند پسماند خشک شهری از دفن صدها تن پسماند قابل انتقال به چرخه مصرف جلوگیری می‌شود.	

بگفته رئیس اداره نظارت تفکیک از مبدأ سازمان مدیریت پسماند شهرداری مشهد، ۲۰۰ هزار شهروند مشهدی در سامانه‌های جمع‌آوری هوشمند پسماند خشک ثبت نام کرده‌اند.	منطقه ۱۲	مخازن ۲۴۰ لیتری پسماند	شرکت دانش بنیان	۳ شرکت دانش بنیان	۲۵ تن زیاله خشک	۲۴۰ تن زیاله خشک	۲۰٪ صد ها تن پسماند
منطقه ۱۲ که جزو مناطق نوپه‌روز مشهد است، در طرح جمع‌آوری زیاله‌های تر و خشک با سازمان مدیریت پسماند شهرداری مشهد همکاری می‌کند. این طرح هم‌زمان با آموزش مستقیم شهروندان در حال انجام است.	منطقه ۱۲	مخازن ۲۴۰ لیتری پسماند	شرکت دانش بنیان	شرکت دانش بنیان	۲۵ تن زیاله خشک	۲۴۰ تن زیاله خشک	۲۰٪ صد ها تن پسماند

۴۰ تن کاغذ

کارخانه زیافت کاغذ شهرداری مشهد در فضایی به گسترده‌گی ۸ هزار مترمربع، روزانه چهل تن رول کاغذ تولید می‌کند که می‌تواند نقش مؤثری در جلوگیری از قطع روزانه بیش از ۱۶۸۰ صله درخت تنومند داشته باشد. هر تن کاغذ به قطع بیش از هفتده اصله درخت با ارتفاع بیش از دوازده متر و قطر میانگین تنه ۲/۱ متر و مصرف شصت مترمکعب آب نیاز دارد. این آمار زنگ خطری جدی برای محیط زیست کشورمان به‌ویژه در وضعیت بحرانی منابع آبی است.

بزرگ‌ترین نیروگاه بیوگاز کشور تا یک ماه آینده در محل دفن شماره ۲ سازمان مدیریت پسماند شهرداری مشهد با مشارکت ۱۰۰ درصدی بخش خصوصی کلنگ‌زنی می‌شود. کارخانه بیوگاز سیستمی مصنوعی است که در آن می‌توان زیاله‌ها را به انرژی پایدار و کودهای شیمیایی با اثرهای مثبت بر محیط زیست تبدیل کرد.